

Teori IGAs utdanningsprogram i gruppepsykoterapi og gruppeanalyse (fra mars 2019)

Programmet har totalt 10 pensumbøker og noe anbefalt litteratur. Det forventes at kandidatene har tilgang til bøkene på trinnet de deltar på, og anbefales at de har tilgang til bøkene fra trinnet/trinnene de har gått på.

Grunnleggende trinn

Formålet med teoriundervisningen på grunnleggende trinn er:

- Innføring i psykodynamisk gruppepsykoterapi gjennom å lære om sentrale aktører og teorier frem til i dag, og om psykodynamisk gruppepsykoterapi og gruppeanalysens plass i relasjon til andre gruppeterapiformer.
- Innføring i grunnleggende teoretiske begreper, psykologiske mekanismer og prosesser i gruppepsykoterapi.
- Lære om terapeutiske faktorer i gruppepsykoterapi
- Lære om sentrale prinsipper i utvelgelse, sammensetting og drift av psykodynamiske terapigrupper.
- Lære om betydningen av rammevilkår, kontrakt, håndtering og regulering av betingelsene for å opprettholde disse.
- Introduksjon til gruppeterapeutens oppgaver som leder og dynamisk administrator, om terapeutens rolle og holdning i psykodynamisk gruppepsykoterapi.

Undervisningsform: Selvstudium mellom samlingene. Utpekte kandidater forbereder og legger frem momenter fra teorien fra litteraturlisten til drøftelse hver gang. Pensumlister med beskrivelse av formål og definerte læringsmål.

Pensumbøker Grunnleggende trinn, kandidatene må skaffe seg / ha tilgang til følgende bøker:

- Bjerke, Synnøve Ness (2018). GRUPPETERAPI – grunnleggende om hvorfor og hvordan, Bjerke Synnøve Ness, 2018, Gyldendal.
- Sandahl, Christer (2014) Gruppens potensial – å leda och utveckla gruppbehandling, Natur & kultur. Samt enkelte artikler spesifisert under hvert tema (disse deles ut fra IGA).

* = fra pensumbok

Tema 1. delkurs: *Introduksjon til gruppepsykoterapi og gruppeanalyse, historikk og generell teori om grupper*

Dag 1: Introduksjon om gruppeanalyse, gruppepsykoterapi og om IGA og utdanningsprogrammet

Dag 2: *Sandahl, kap. 1 Gruppens betydelse, s. 19-27. Kap. 2 Vad är egentligen en grupp, s. 28-37. Kap. 3 Gruppen som lärande och läkande miljö, s. 38-66.

Dag 3: *Stokkebak Del I Teoretisk og metodisk ramme for dynamisk relationel korttidsterapi i grupper, kap 1 Foulkes' gruppeanalyse 27-48.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- IGA, utdanningsprogrammet og om grunnleggende gruppeanalytisk teori av S. Foulkes
- grupperes allmennmenneskelige, evolusjonsmessige og sosialpsykologiske betydning

Tema 2. delkurs: *Gruppeanalytisk teoriutvikling og videreutvikling*

Dag 1: *Stokkebak Del I, kap 2 Bions teori om gruppens dynamik og prosesser 49-60 og kap 3 Psykodynamisk teori og metode 61-76.

Dag 2: *Stokkebak Del I, kap 4 Yalom's interpersonelle gruppeterapi 77-90.

Dag 3: *Stokkebak Del I, kap 5 Fonagys og Batemans mentaliseringsteori og MBT gruppeterapi og oppsummering 91-122.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- utvikling av gruppeanalytisk teori; Bion og fra psykoanalytisk/psykodynamisk teori
- Yalom's interpersonlige teori for gruppepsykoterapi
- mentaliseringbasert gruppepsykoterapi og teoribidrag fra Fonagy og Bateman

Tema 3. delkurs: *Gruppeprosesser i terapi- og i storgrupper og forberedelse til å starte og å lede grupper*

Dag 1: Karterud, S. (1999). Gruppeanalyse og psykodynamisk gruppepsykoterapi. Pax forlag, del 2
Storgruppedynamikk s 112-122.
Tjelta, Svein, Storgruppedynamikk: kulturbygging eller patologistudie. Perspektiver i endring, Matrix
2006, s.1-13.

Dag 2: *Sandahl, kap. 4 Gruppbehandling, s. 68-90.

Dag 3: *Sandahl, kap. 5 Att starta en behandlingsgrupp, s. 91-113 og kap. 6 Att leda en behandlingsgrupp, s.
114-132.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- generelle trekk ved gruppeprosesser og om storgruppedynamikk og -prosess
- viktigste rammefaktorer ved oppstart og ledelse av en terapigruppe

Tema 4. delkurs: *Gruppens faser, rammer og dynamisk administrering i gruppe og om etikk*

Dag 1: *Sandahl, kap. 7 Gruppens utveckling, s. 133-179.

Dag 2: *Stokkebak Del I, kap 8 Gruppeterapeutiske faktorer 165-172 og kap 9 Terapeutens roller og stil 173-184.

Dag 3: Berg, E. M. (2000/01): Etablering av et terapeutisk rom - om rammer, lek og dynamisk administrering.
Matrix 17: 4, s.377-398.

IGAs etiske regler - <https://www.iga.no/wp-content/uploads/2019/03/Etiske-regler-IGA-2019.pdf>

Læringsmål – ha kunnskap om:

- utviklingsfaser i gruppepsykoterapi og gruppeterapeutiske faktorer
- terapeutens rolle i en dynamisk gruppeterapi
- dynamisk administrasjon og rammenes betydning
- IGAs etiske regler

Tema 5. delkurs: *Om forskjellige korttidsgrupper, mer om terapeutens rolle, overføringer og motoverføringer*

Dag 1 *Sandahl, kap. 8 Fokuserat gruppterapi, s. 180-203, kap 9 Gruppprocessens betydelse i KBT, s. 204-214,
kap 10 Psykoedukativa grupper, s. 115-226.

Dag 2 Karterud, S. (1999). Gruppeanalyse og psykodynamisk gruppepsykoterapi. Pax forlag, del 9, om
og 3 overføringer, s.389-412, om betydningen av den/de andre, empatisk svikt og selvobjektssvikt og om
krenkelser og hat i gruppeanalyse, s.413-433.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- forskjellige typer korttidsgrupper
- muligheter og utfordringer i alle faser i et gruppeanalytisk psykoterapiforløp

Toårig Trinn A i gruppepsykoterapi på gruppeanalytisk grunnlag

Formålet med teoriundervisningen på Trinn A er:

- Lære om grunnleggende gruppeanalytisk teori og sentrale gruppepsykoterapeutiske begreper.
- Lære om terapeutiske faktorer i gruppeterapi og om terapeutiske intervensjoner.
- Innføring i modifiserte, anvendte former for gruppepsykoterapi.
- Lære om terapeutens tilnærming og forskjellige roller i psykodynamisk gruppeterapi.
- Forståelse for og håndtering av pasienter med forskjellige typer problemer i gruppeterapi;
  - Personlighetsforstyrrelser, rus og avhengighetsproblemer og psykoselidelser.
  - Spesielle aspekter ved gruppeterapi med (barn og) ungdom.
- Forståelse av kontekstens betydning med spesiell vekt på institusjonelle rammer.
- Kunnskap om forskjellige former for gruppeterapi innenfor behandlingsprogrammene på ulike institusjoner.
- Forståelse av storgruppeprosesser.
- Kunne reflektere over egen rolle som gruppeterapeut.

Undervisningsform: Selvstudium mellom samlingene. Utpekte kandidater forbereder og legger frem momenter fra teorien fra litteraturlisten til drøftelse hver gang. Pensumlister med beskrivelse av formål og definerte læringsmål.

Pensumbøker Trinn A. Kandidatene må skaffe seg / ha tilgang til følgende bøker:

- Nielsen J & Sørensen P (2013) *Brug gruppen – psykodynamisk gruppeterapi*, Hans Reitzels forslag.
- Kennard, D., Roberts, J. & Winter, D.A. (2000). *A Workbook of Group-Analytic Interventions*. Jessica Kingsley.
- *Anbefalt: Bateman A.W. og Fonagy P, (2012) Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice. American Psychiatric Publishing Inc.*

Samt enkelte artikler spesifisert under hvert tema (disse deles ut fra IGA).

* = fra pensumbok

Tema 1. delkurs: Introduksjon til gruppepsykoterapi/gruppeanalyse, historikk og generell teori om grupper

Dag 1: Introduksjon om gruppeanalyse, gruppepsykoterapi og om IGA og utdanningsprogrammet
Knauss W (2005), kap. 4 Group psychotherapy, fra *Textbook of Psychotherapy*, edited by Gabbard, Beck & Holmes, Oxford, s. 35-43.

Dag 2: *Nielsen & Sørensen, kap 1 Gruppeterapi mellom fortid og fremtid og kap. 2 Psykodynamisk gruppebehandling, s. 25-73.

Dag 3: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2005). *Theory and Practice of Group Psychotherapy* (5th ed.). Basic Books. Kap 2: Interpersonal Learning. S 19-52.

Anbefalt: Sandahl (2014) Gruppens potential., kap 1-4

Læringsmål – ha kunnskap om:

- IGA og utdanningsprogrammet
- grunnleggende teori og praksis innen gruppepsykoterapi og gruppeanalyse, deres bakgrunn og utvikling
- viktige begreper i gruppeanalytisk teori og tenkning

Tema 2. delkurs: Storgruppedynamikk og samfunn, terapeutens rolle, rammer og dynamisk administrering

Dag 1: Island, T.K. (2009) *The Large Group: from despair to dialogue*, Groupanalytic contexts - int. newsletter of GAS, s.27-35.

Volkan V D: *Psychoanalysis, international relations, and diplomacy – A sourcebook on Large-Group Psychology* Karnak 2014, kap 2: Large-group identity, shared prejudice, chosen glories, and chosen traumas, s. 17-32.

Dag 2: *Nielsen & Sørensen, kap. 5 Rammer og dynamisk administration, s 124-151 kap. 9 Gruppens terapeut(er) og lederskab, s. 222-242.

Dag 3: Maagensen, M. (1993). *Det dynamiske innhold i forholdet mellom co-terapeuter*. Matrix. s 35-53.
Berger M (2002) *Envy and Generosity Between Co-Therapists*, Group. Vol 26. No. 1 s. 107-121.

Anbefalt: Sandahl (2014), Gruppens potential kap. 6. At leda en behandlingsgrupp s. 114-132, Stokkebæk (2011) del I, kap 8 Gruppeterapeutiske faktorer og kap 9 Terapeutens roller og stil, totalt s. 165-184. Karterud, S. (1999). del 2 Storgruppedynamikk s 112-122.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- * storgruppedynamikk og -prosess, inkludert i et samfunnsperspektiv
- * gruppeterapeutens rolle
- * dynamiske forhold ved administrering av rammer og ved koterapi

Tema 3. delkurs: Start av terapigrupper, utvelgelse av pasienter. Gruppedynamisk miljøterapi. Antigrupefenomener.

- Dag 1: *Nielsen & Sørensen, kap. 4 Visitation til gruppeterapi – udvælgelse og sammensætning, s. 97-123. Rosenbaum, Selzer, Valbak, Hougaaard og Sommerlund (1997), The Dynamic Assessment Interview: testing the psychodynamic assessment variables, Acta Psychiatrica Scandinavica, s. 531-538.
- Dag 2: Heinskou, T & Schjødt, T. (2009). Dynamisk miljøterapi og den behandlende institution. Matrix, 1, 46-63. Jørgensen, MG Kap 5: Hverdagen og det projektive niveau s. 91-107 og Heinskou, T kap 6: Den miljøterapeutiske samtalegruppe, s. 108-123. Schjødt, T & Heinskou, T. (2007). Miljøterapi på dynamisk grundlag. Hans Reitzel Forlag.
- Dag 3: Nitsun, M (1991). "The anti-group: destructive forces in the group and their therapeutic potential", Group Analysis, 24, 1: 7-20.

Anbefalt: Sandahl (2014) Gruppens potensial, kap 5 Att starta en behandlingsgrupp.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- hvordan starte forskjellige typer terapigrupper, psykodynamisk vurdering og utvelgelse av pasienter
- spesielle vilkår ved gruppeterapi i psykiatriske institusjoner, om systemets innvirkning
- viktige faktorer for et godt terapeutisk miljø, bruk av forskjellige gruppeoppsett
- antigrupefenomener

Tema 4. delkurs: Dynamiske gruppeprosesser, gruppens faser, subgrupper og håndtering av motstand

- Dag 1: *Nielsen & Sørensen, kap 7 psykodynamiske gruppeprosesser, s. 171-201. Whitaker, D. (2001). Using groups to help people, second edition, Routledge. Part III, kap 10: Subsequent events: Developmental stages and goings and comings, s. 122-141.
- Dag 2: Heinskou & Visholm (2004), Psykodynamisk organisationspsykologi, kap 3 Den lille gruppe på arbejde, Hans Reitzels forslag, s.49-68. Agazarian, Y. (2004). System centered therapy for groups. Karnac. Kapittel 2: Subgrouping, s. 40-61.
- Dag 3: Ormont, L.R. (1970). The use of objective countertransference to resolve group resistances. Group Process. s. 95-111. Ormont, L.R. (1988). The leader's role in resolving resistances to intimacy in the group setting. International Journal of Group Psychotherapy, 38(1: 29-45).

Anbefalt: Sandahl (2014) Gruppens potential, kap. 7 Gruppens utveckling. S. 133-179.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- gruppeprosesser, grunnantagelsesgrupper og gruppens faser
- subgrupearfenomener i gruppeterapi
- håndtering av benektelse og motstand mot atferdsendring
- regulering av forsvar på individ og gruppeplan

Tema 5. delkurs: Mer om gruppedynamiske prosesser, om nevrobiologisk bakgrunn og om terapeutens skam

- Dag 1: Schermer, kap 2 Mirror neurons: their implications for group psychotherapy s. 25-50 og Flores; kap 3 Group psychotherapy and neuro-plasticity: an attachment theory perspective s.51-72. begge fra : Gantt, Susan P. & Badenoch, Bonnie (2013): The interpersonal neurobiology of group psychotherapy and group processes
- Dag 2: Agazarian, Y.M. (1983). Theory of the invisible group applied to individual and group-as-whole interpretations. Group, 7(2), 27-37.
- Dag 3: Weber, R.L. & Gans, J.S. (2003). The group therapist's shame: A much undiscussed topic. International Journal of Group Psychotherapy, 55(4):395-416.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- nevrobiologiske forhold av betydning for gruppepsykoterapi og gruppeprosesser
- ulike intervensjonsnivå i gruppepsykoterapi
- terapeutens skam

Anbefalt: Sandahl (2014) Gruppens potential, kap. 8 Fokuserad gruppterapi, s. 180-203, kap 9 Gruppeprocessens betydelse i KBT, s. 204-214, kap 10 Psykoedukativa grupper, s. 115-226.

6. delkurs: Gruppeterapi ved rus og avhengighet, migrasjonsproblematikk og tilknytningsteori

- Dag 1: Flores Philip J. (2004). Addiction as an attachment disorder. Jason Aronson Publishers, kap 11 Attachment and Therapeutic Alliance s. 240-306.
- Dag 2: Flores, Philip J. (2001). Addiction as an attachment disorder: Implication for group therapy. *International Journal of Group Psychotherapy*, 51(1); 63-81.
Vannicelli, M. (2001). Leader Dilemmas and Countertransference Considerations in Group Psychotherapy with Substance Abusers. *Intern. Journal of Group Psychotherapy* 51(1); 43-62.
- Dag 3: Rohr, E. (2002). Lost shadows – Migrants, Refugees and Social Class; A Group-Analytic Challenge. *Group Analysis*, 35 (3), s. 424-436.
Bledin, K. (2003). Migration, Identity and Group Analysis. *Group Analysis*, 36 (1) 97-110.

Anbefalt: Føyn, P og Shaygani, S: Psykodynamisk behandling av ruslidelser, kap 1 Dynamisk gruppeterapi ved ruslidelser, s.160-188).

Læringsmål – ha kunnskap om:

- behandling av rus og avhengighetsproblematikk i grupper
- tilknytningsproblematikk og utvikling av rus og avhengighetslidelser
- migrasjonsproblematikk; kulturelle, sosiale, ubevisste faktorer i gruppepsykoterapi

Tema 7. delkurs: Personlighetsforstyrrelser og mentaliseringsbasert psykoterapi i grupper (MBT-G)

- Dag 1: Luyten et al, kap 2, Assessment of Mentalization s 43-65,
Karterud S og Bateman, kap 4: Group Therapy Techniques s. 81-128.
begge fra; Bateman A.W. og Fonagy P, *Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice* (2012),
- Dag 2: Karterud S. (2015). *Mentalization-based group therapy (MBT-G), A theoretical, clinical, and research manual* Oxford university press. Kap 2 s. 43-90.
Allen, J.G., Fonagy, P., Bateman, A.W. (2008). *Mentalizing in Clinical Practice*. American Psychiatric Publishing, Inc. Kapittel 6: Mentalizing interventions, s. 163-209.
- Dag 3: Vermote et al, Kap 10 Psychodynamically oriented therapeutic settings s. 247-269 I Bateman A.W. og Fonagy P (2012) *Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice*,

Læringsmål – ha kunnskap om:

- vurdering av mentaliseringsevne
- dynamisk administrering og intervensjoner i mentaliseringsbasert gruppeterapi
- mentaliseringsbasert behandling av alvorlige personlighetsforstyrrelser, kombinert gruppe og individualterapi
- hvordan integrere MBT-G med annen psykodynamisk behandling

Tema 8. delkurs: Gruppepsykoterapi for unge og gruppepsykoterapi ved psykoselidelser

- Dag 1: Shechtman Z. (2007) *Group counselling and Psychotherapy with Children and Adolescents, Theory, Research and Practice*. Kap 2 The theory of group counselling with children s. 16-29, kap 4 Leadership s. 41-54.
- Dag 2: Rachman & Ceccoli Kap 9; Analyst Self-disclosure in Adolescent Groups, s. 155-173
Greenberg H.R kap. 8; Anatomy of Exits Form Inpatient Adolescent Therapy. s. 133–151.
begge fra Kymissis P. and Halperin D.A. (1996) *Group Therapy With Children and Adolescents*, American Psychiatric Press.
- Dag 3: Stone, W.N. (1996). *Group Psychotherapy for People with Chronic Mental Illness*. The Guilford Press. Kap 9: The Role of the Therapists. 94-116, og kap 13: Special Treatment Considerations s. 164-187.

Anbefalt: Kanas, Nick; Group Therapy for Schizophrenic Patients. American Psychiatric Press. 1996; Chapter 5: Clinical Issues: Treatment Strategies; side 69-98.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- spesielle aspekter ved gruppepsykoterapi for unge
- spesielle aspekter ved gruppeterapi ved psykotiske tilstander
- terapeutens rolle og spesielle oppgaver i grupper for pasienter med alvorlig psykisk sykdom

Tema 9. delkurs: *Gruppedynamiske/gruppeanalytiske intervensjoner*

Dag 1: *Kennard D., Roberts J. & Winter D.A. (2000). Kap 1 (Interventions) s. 12-23 og kap 4 (situasjon 2 "turntaking") s. 43-53.

Dag 2: *Kennard D., Roberts J. & Winter D.A. (2000): Kap 11 (Intervening to establish and maintain a therapeutic environment) s. 129-137, kap 12 (Interpretation. Why, for whom, and when?) s 138-145 og kap 5 (situation 3 "potential drop-out") s 54-70.

Dag 3: *Kennard D., Roberts J. & Winter D.A. (2000): Kap 13 Conclusions s. 146-161 og kapittel 7 (situasjon 5 "invitation to a party") s. 82-93.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- hva intervensjoner er
- grunnleggende intervensjonsformer
- hvordan intervensjoner kan etablere og opprettholde en terapeutisk gruppekultur

Tema 10. delkurs: *Om gruppeterapeutrollen, gjennomarbeiding i gruppeanalytisk psykoterapi og om etikk*

Dag 1: IGAs etiske regler - <https://www.iga.no/wp-content/uploads/2019/03/Etiske-regler-IGA-2019.pdf>

Dag 2: Stone, W.N. (2001). The role of the therapist's affect in the detection of emphatic failures, misunderstandings, and injury. *Group*, 25(1/2): 3-13.

Munch Jensen, B. (2002). Gennemarbejding i gruppeanalytisk psykoterapi. *Matrix* 2002/1, s. 71-82.

Karterud, Sigmund (1999) Gruppeanalyse og psykodynamisk gruppepsykoterapi. Pax, fra del 9 Gjennomarbeiding og avslutning i gruppeanalyse s 445-451.

Dag 3: Main, T.F. (1966). Kunnskap, læring og mangel på tenkning, s. 1-27. (norske overs. av et foredrag)

Læringsmål – ha kunnskap om:

- etisk refleksjon ved terapi/gruppeterapi
- empati og bestrebelsen etter å forstå den andres opplevelsesverden
- betydningen av terapeutens følelsesmessige reaksjoner
- betydningen av å reflektere over gruppeterapeutrollen og opprettholde en undersøkende holdning ("culture of enquiry")

Toårig Trinn B i klassisk og tilpasset gruppeanalyse

Pensumbøker Trinn B. Kandidatene må skaffe seg / ha tilgang til følgende bøker:

- Rutan, S.J., Stone, W.N. & Shay, J.J. (2014). Psychodynamic group psychotherapy (5th ed.). Guilford Press.
- Behr, H. & Hearst, L. (2005). Group-analytic Psychotherapy. A meeting of Minds. Whurr Publishers Ltd. (*anbefales lest før oppstart*)
- Lorentzen, S. (2014) Group analytic psychotherapy, Working with affective, anxiety and personality disorders, Routledge.
- Schlapobersky, J.R. (2016) From the couch to the circle, Routledge.

Tema 1. delkurs: *Hva er klassisk gruppeanalyse? Hva er tilpasset gruppeanalyse?*

Dag 1: *Behr, H. & Hearst, L. (2005). Kap 1 The social and cultural basis of group analysis s. 1-11, kap. 5 The assessment interview s. 55-65 og kap 7 The start of a new group, s. 81-91.

Dag 2: *Behr, H. & Hearst, L. (2005). Kap 9 The group in action s. 102-120, kap 11 Bringing therapy to an end, s. 133-143.

*Lorentzen S. (2014): Kap 5 Theory og kap 6 Methodology, side 39-56.

Dag 3: Bateman A & Fonagy P (2016): Mentalization-based Treatment for Personality Disorders, A Practical Guide, kap 12 Mentalizing groups, Oxford university press., s. 338-376.

Anbefalt: Schlüter C. (2010). Å få gruppen på et gruppeanalytisk nivå (teorikapittel i diplomoppgave).

Læringsmål – ha kunnskap om:

- likheter og forskjeller mellom klassisk og tilpasset gruppeanalyse
- dynamisk administrasjon i gruppeanalyse og gruppepsykoterapi
- gruppeanalytisk kultur – i lang- eller korttidsgrupper
- hvordan komme i gang i en sakte åpen gruppeanalyse eller i kort-tids gruppeanalytisk psykoterapi
- avslutningens betydning ved oppstart av gruppeterapi

Tema 2. delkurs: *Den klassiske gruppeanalysens teoretiske grunnlag*

Dag 1: Stacey, R. D. (2003). Complexity and Group Processes. A radically social understanding of individuals. Routledge. Kapittel 2: The social evolution of the person, side 19-39.

Dag 2: Foulkes, S.H. (1973). The group as matrix of the individual's mental life. Kapittel 16 i Wolberg & Schwartz (red). Group Therapy. Stensil s. 1-10

Van Der Kleij, G. (1985). The Group and Its Matrix. Group Analysis, 18(2):102-110.

Dag 3 James, C.J. Bion's "containing" and Winnicott's "holding" in the context of the group matrix. Int J Group Psychother 1984, 34(2), s. 201-213.

Tilleggs litteratur:*Rutan, Stone & Shay (2014), kap 2 History of Small-Group Theory and Practice, s.8-32.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- gruppeanalysens forståelse av individ, gruppe og samfunn
- matrix og tilgrensende begreper

Tema 3. delkurs: *Grunnlag for tilpasninger av gruppeanalysen*

Dag 1: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2005). Theory and Practice of Group Psychotherapy (5th ed.). Basic Books kap 15 Specialised Therapy Groups, s. 475-524

Dag 2: *Lorentzen S. (2014), kap 7 Technique & kap 8 Clinical examples, s. 57-74.

Lorentzen S, et al (2015) Comparing Short- and Long-Term Group Therapy: Seven-Year Follow-Up of a Randomized Clinical Trial. Psychotherapy and psychosomatics, s.320-321.

*Schlapobersky, J.R. (2016) kap 6 The range of applications in ten studies: Duration, ... s. 158–199.

Dag 3: *Rutan, Stone & Shay (2014), kap 14 Difficult Groups and Difficult Patients 309-339.

Anbefalt: *Behr & Hearst, kap 16 All in the same boat: the value of homogeneous groups, s. 189-202

Læringsmål – ha kunnskap om:

- ulike tilpasninger av gruppeanalyse
- homogene grupper
- forskning om tilpasset gruppeanalyse

Tema 4. delkurs: *Gruppeanalytiske fenomener og gruppeterapeutiske faktorer*

- Dag 1: *Rutan, Stone & Shay (2014): kap 3 Group dynamics and group development s. 36-62
kap 4 Therapeutic factors in group psychotherapy s. 63-80.
*Schlapobersky, J.R. (2016), kap 17 Location, translation, interpretation: The heart of the group-analytic model, s. 440-458.
- Dag 2: Greenberg, J.; kap 19 Theories of Therapeutic Action and their Clinical Consequences, side 269-282.
Gabbard, G.O., et al (2005). Textbook of Psychoanalysis, American Psychiatric Publishing
Biran, H. (2015), The courage of simplicity, Essential ideas in the work of Bion W. R., Karnac, kap 6 An introduction to Bions contribution to group dynamics, s. 79-93.
- Dag 3: Hopper; kap 8; Incohesion Aggregation /Massification: The Fourth Basic Assumption in the Unconscious Life of Groups, side 198-225. Lipgar R.M. and Pines M (2003): Building on Bion: Roots

Anbefalt: Shields, W. (2000) Hope and the inclination to be troublesome: Winnicott and the treatment of character disorder in group therapy. Int J Group Psychotherapy 50: 87-109.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- Gruppespesifikke terapeutiske faktorer
- Gruppeanalytiske fenomener
- Virksomme mekanismer og prosesser for forandring
- Grunnantagelser, Bions og Hoppers bidrag til forståelse av gruppedynamikk

Tema 5. delkurs: *Overføring, motoverføring*

- Dag 1: *Rutan, Stone & Shay (2014): kap 5, Mechanisms and Processes of Change, side 81-107.
Spezzano, kap 8 Intersubjectivity, s. 105-116. Gabbard G.O. (2012), Textbook of Psychoanalysis, American Psychiatric Publishing.
Horwitz, L. (1983) Projective identification in dyads and groups. Int J Group Psychoth. 33(3): 259-279
- Dag 2: *Schlapobersky, J.R. (2016), kap 14 Lost or found in the transference? Transference, countertransference, projection and identification in groups, s. 359-392
- Dag 3: Gans, J (2010): Difficult topics in group psychotherapy – my journey from shame to courage. Karnac.
Kap 7 Silence, inkl Gans, J.S. & Counselman, E.F. (1999) Silence in group psychotherapy: A powerful communication. s. 147-166

Læringsmål – ha kunnskap om:

- overføring, motoverføring, projeksjon og projektiv identifikasjon i terapeutiske grupper
- gruppeanalytisk håndtering av disse fenomenene
- utfordringer i gruppeterapeutrollen

Tema 6. delkurs: *Forskjellige temaområder innen gruppeanalysen*

- Dag 1: Dalal, F. (2000) Taking the Group Seriously. Towards a Post-Foulkesian Group Analytic Theory. Jessica Kingsley. Kapittel 2: Foulkes. S. 33-76.
*Schlapobersky, J.R. (2016). Kap 7 Methods, applications and models s.200-220
- Dag 2: Livingston, M.S. (2001) Self psychology, dreams and group psychotherapy. Working in the playspace. Group 25(1/2): 15-26.
Stone, W.N. & Karterud, S. (2006) Dreams as portraits of self and group interaction. Int J Group Psychother, 56(01):47-61
- Dag 3: Nitsun, M. (2015) Beyond the Antigrop. Kap 7 Falling in love, a group analytic perspective. S. 160-182
Nitsun, M. (2006) The Group as an Object of Desire. Exploring Sexuality in Group Psychotherapy. Routledge. Kap 13: Erotic transference and counter-transference s. 217-230 kap. 15: The therapist s. 249-268.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- videreutvikling av gruppeanalytiske begreper
- drømmer i gruppeanalyse
- seksualitetens betydning i gruppepsykoterapi/gruppeanalyse

Tema 7. delkurs: *Spesielle utfordringer i gruppeanalyse*

- Dag 1: *Behr, H. & Hearst, L. (2005). Kap 13 Challenging scenarios s. 150-163.
*Rutan, Stone & Shay (2014): Kap 9 The role of the group therapist, s.168-189
- Dag 2: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2005). Theory and Practice of Group Psychotherapy (5th ed.). Basic Books kap. 13 Problem group members s. 391-427
Roller, B. & Nelson, V. Kap B18 Cotherapy, s. 304-312 i Kaplan, H.I. & Sadock, B.J. (1993) Comprehensive group psychotherapy (3rd ed)
- Dag 3: Sengun, S. (2001). Migration as a Transitional Space and Group analysis. Group Analysis, 34(1):65-78
Gabbard (2012) Psychoanalysis. Kap 32 Race, ethnicity and nationality s.495-506

Læringsmål – ha kunnskap om:

- utfordrende situasjoner i gruppeanalyse
- kulturelle utfordringer
- utfordringer i koterapi

Tema 8. delkurs: *Avslutning i gruppeanalyse*

- Dag 1: Brabender V & Fallon A. (2009) American Psychological Association. Group Development in Practice, Guidance for Clinicians and Researchers on Stages and Dynamics of Change. Kap 5 An Illustration of a Group Through its Development og Kap 6 Developmentally Focused Leadership Activities of the Therapist, s. 98 – 159, med fokus på s. 120-130 og 148-158.
- Dag 2: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2005). Theory and Practice of Group Psychotherapy (5th ed.). Basic Books, Kap 12 The Advanced Group, s. 345-390.
- Dag 3: *Rutan, Stone & Shay (2014: Kap 16, Termination in Group Psychotherapy s. 358-381.
Schermer, V.L. & Klein, R.H. (1996). Termination in group psychotherapy from the perspectives of contemporary object relations theory and self psychology. Int Journal of Group Psychotherapy, 46(1): 99-115.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- Avslutning og gjennomarbeiding i gruppeanalyse

Tema 9. delkurs: Tilknytning, traumer og mentalisering

- Dag 1: Marrone, kap 10 Attachment Theory and Group Analysis, s. 146-162. Brown, D. & Zinkin, L.(red.) (1994): The Psyche and the Social world. Routledge.
Johnson D.R. og Lubin H. Trauma-Centered Psychotherapy (2015) American Psychiatric Publishing, Kap 14 Trauma-Centered Group Psychotherapy s, 175-191
- Dag 2: Karterud, S. (2011). Constructing and Mentalizing the Matrix. Group Analysis December 44(4):357-373
- Dag 3: Badenoch, B & Cox, P (2010). Integrating Interpersonal Neurobiology with Group Psychotherapy. Int Journal of Group Psychotherapy, 60 (4). S. 463-481.
Livingston, M.S. (2003) Vulnerability, affect and depth in group psychotherapy. Psychoanalytic Inquiry, 23(5). s.646-677

Læringsmål – ha kunnskap om:

- affekt- og tilknytningsteoriens relevans for gruppeanalyse
- traumeteorienes implikasjoner for gruppepsykoterapi
- mentaliseringsperspektivets relevans for gruppeanalyse
- nevrobiologi og gruppeanalyse

Tema 10. delkurs: Det sosialt ubevisste, etikk og avsluttende refleksjoner om gruppeanalyse

- Dag 1: Pinney; kap F3 Ethical and legal issues in group psychotherapy s. 668-673. Kaplan og Sadock (1993) Comprehensive Group Psychotherapy, Williams & Wilkins,

IGAs etiske regler - <https://www.iga.no/wp-content/uploads/2019/03/Etiske-regler-IGA-2019.pdf>

- Dag 2: Nitsun, M. (2015) Beyond the Anti-Group, kap 6 Being a group therapist; A Journey through life, s137-159
Kennard, D. (2012). Can Group Therapy Survive NICE? A Wider Perspective on the Systematic Review. Group Analysis March 45(1):116-123
- Dag 3: Shapiro & Gans (2008): Kap 9 The courage of the group therapist s. 206-220 | Gans J. (2010): Difficult topics in group psychotherapy

*Nielsen & Sørensen (2013) Brug gruppen, Hans Reitzels forlag, kap 10, Valbak K. Gruppeanalytikerens personlige utvikling og professionelle identitet, s. 243-260

Læringsmål – ha kunnskap og kunne reflektere rundt:

- gruppeanalysen inn i framtiden
- etiske problemstillinger
- det å være gruppeanalytiker